

holdsvis i tilpasninger inden for NATO's rammer, i en udbygning af EPS og i en satsning på WEU. Denne analyseramme kunne give det indtryk, at der er tale om alternative, konkurrerende udviklingslinjer, der gensidigt udelukker hinanden. Dette er kun til en vis grad tilfældet. WEU-samarbejdet blev genoplivet i en vis frustration over NATO- og EPS-samarbejdets udviklingsmuligheder, ligesom EPS kan ses som et supplement til de politiske konsultationer i NATO. Endvidere kan man se WEU og EPS som konkurrerende fora for udviklingen af en vesteuropæisk sikkerhedspolitisk identitet. I den udstrækning de tre fora er alternativer, kan man også sige, at udviklingen på et eller andet tidspunkt lægger op til et valg imellem dem. I den foreliggende situation synes det mest umiddelbare valg for Vesteuropa at bestå i, om EPS eller WEU skal udgøre basis for den europæiske søjle.

Men et sådant valg forekommer ikke at være nogen absolut nødvendighed, specielt ikke i den nærmeste fremtid. En omlægning af NATO-samarbejdet i retning af øget europæisk vægt (med eller uden organisatoriske ændringer) er meget vel forenelig med en udbygning af såvel EPS som WEU, ligesom en parallel, ikke overlappende udvikling af WEU og EPS absolut er mulig. Det Europæiske Råd kunne f.eks. fungere som en koordinator af en sådan udvikling.

Som det er fremgået af analysen, er udviklingen af den europæiske søjle ikke skredet så langt frem, at nogen helt klar udviklingslinje aftegner sig. Selv om WEU-samarbejdet for øjeblikket nok tegner sig som det mest dynamiske, er situationen næppe tilstrækkelig afklaret til, at det kan udpeges som »dynamoen« i den videre europæiseringsproces. Tværtimod kan Øst-Vest-udviklingen, forholdet mellem USA og Vesteuropa eller interne udviklinger i Vesteuropa under visse omstændigheder føre til, at EPS og/eller NATO-samarbejdet tilføres ny dynamik.

7. Argumenterne

I det følgende er anført en række argumenter, som taler for eller imod at udforme den europæiske søjle inden for NATO på basis af EPS eller af WEU. Formandskabet tager ikke hermed stilling til indholdet af de enkelte argumenter.

Tilpasning inden for NATO

Pro-argumenter:

1. Atlantpagten og NATO har gennem 40 år dannet rammen om Vesteuropas sikkerhed og har løst ikke mindst de mindre vesteuropæiske landes sikkerhedsproblemer i kraft af et interessefællesskab og en struktur, der har vist sig i stand til at absorbere interne modsætninger. Hvis EPS eller WEU gøres til det primære forum for udviklingen af de vesteuropæiske landes forsvarssamarbejde, kan det vanskeligt undgå at skabe distance til USA og til de øvrige NATO-medlemmer, som står uden for dette. Det vil derfor være mindre belastende for den videre udvikling af NATO-samarbejdet og dermed for opretholdelsen af de europæiske landes sikkerhed, såfremt et tættere vesteuropæisk forsvars- og sikkerhedspolitisk samarbejde først og fremmest etableres inden for NATO's rammer. Tendensen til, at USA spreder sine udenrigspolitiske interesser, kunne tale for, at man søger at koncentrere det vestlige forsvars-samarbejde mest muligt inden for den eksisterende ramme.

2. Atlantpagten har ikke mindst i kraft af USA's engagement i Europas sikkerhed virket som en dæmper på de større vesteuropæiske staters ambitioner og har medvirket til at begrænse deres latente uenighed i sikkerhedspolitiske spørgsmål. En konsekvens af et formindsket amerikansk engagement i Vesteuropa kunne blive, at der manglede en opmand til at udjævne meningsforskellene mellem de vesteuropæiske stater, og at indbyrdes rivalisering ville virke hæmmende på den fælles forsvarsindsats.

3. Danmark og Norge har en stærk tradition for at se NATO som rammen for Vestens sikkerhedspolitik. Deres forhold til NATO's førende magt, USA, er ikke belastet af historiske faktorer, og der er betydelige fordele ved at have en nær tilknytning til en ganske vist dominerende, men også fjern magt som USA. Skulle de relationer, som Danmark og Norge har til USA, i nogen udstrækning overføres til en vesteuropæisk gruppering, kunne det tænkes at føre til et afhængighedsforhold især til Forbundsrepublikken Tyskland og Frankrig, som ville blive oplevet som mere problematisk end den nuværende afhængighed af USA. Det samme gælder for de andre mindre NATO-med-